

теоретично вирішувати завдання, які люди раніше вирішували за допомогою розумових здібностей. Для з'ясування поставленого питання А. Тьюрінг проводить аналогії, саме порівнюючи людський розум з цибулиною. Він пише: «Розглядаючи функції мислення або мозку, ми виявляємо певні операції, які можливо повністю пояснити в термінах суто механічного процесу. Можна сказати, що вони не відповідають справжньому розуму: це свого роду «лушпиння», яке варто обібрати, щоб виявити справжній розум. Однак, розглядаючи частину, що залишилася, ми знову виявимо «лушпиння», яке теж варто зняти. Постає питання: «Якщо ми продовжуватимемо цей процес, чи вдасться нам коли-небудь дібратися до розуму «сьогодення», або ж зрештою, ми знімемо «лушпиння», під яким нічого не залишиться?» В останньому випадку ми вважаємо, що «розум має механічний характер» [5, с. 433-460]. Універсальність цифрової обчислювальної Машини Тьюрінга (МТ) полягає в наслідуванні будь-якої машини з дискретними станами.

Конструктивний опис природної мови Машиною Тьюрінга дозволяє уявити мову як частково рекурсивну функцію й описати її як загальнономатематичну задачу з кодування машини Тьюрінга. Традиційні алгоритми опису мови засновані на вирішенні математичної задачі оптимізації, яка передбачає простий перебір теоретично можливих варіантів. З урахуванням квадратичного уповільнення таке завдання стає практично нездійсненним, коли настає ситуація «інформаційного вибуху» та програма губиться серед великої кількості рівнозначних варіантів [6]. Так, залучення універсальних теорій дозволяє створити алгоритми, які відкидають велику кількість неграматичних конструкцій і створюють автоматичні критерії вибору найбільш оптимальних варіантів перекладу. Основою теоретичного створення таких програм буде уявлення про граматику природної мови як множини алфавіту з урахуванням слабкої самоподібності гілчастих структур.

1. Бойко Ю.П., Долинський Є.В. Особливості перекладу англійської військової термінології. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2020. № 20. С. 17–21.
2. Калімулін Т. М., Лексико-граматичні особливості англо-українського перекладу текстів військового дискурсу. Редакційна колегія. 2022. С. 49.
3. Лаврик М.В. Лексико-семантичні та жанрово-стилістичні особливості воєнно-політичного перекладу. MS thesis. Національний університет Запорізька політехніка, 2022.
4. Нагач Марина Мирослава Хоменко. Особливості перекладу військових термінів. Scientific Collection «InterConf+» 2023. С. 596-606.
5. Turing, Alan (October 1950), «Computing Machinery and Intelligence», *Mind* LIX (236): 433—460.
6. Kalko R. Principles of algorithmization of machine translation in the theories of language evolution (based on the Ukrainian-English translation) 2017 International Journal of Advanced Research (IJAR). P. 706–709.

УДК 821.161.2-1Шев
DOI: 10.31733/15-03-2024/2/704-706

Любов МІРОШНІЧЕНКО

доцент кафедри
міжнародних відносин
та соціально-гуманітарних дисциплін,
кандидат філологічних наук, доцент

Марія ВОЙТКО

студентка ННІ права
та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МІЙ ШЕВЧЕНКО: ПРОРОЦТВА МИТЦЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

У сучасному світі відбувається багато подій, змушуючі особистість переосмислити та усвідомити, що будь-який народ має право на вільне життя, свободу власного вибору, формування та збереження культури та традицій багатьох поколінь, що є основою консолідації нації та її зміцнення. Українці упродовж багатьох століть виборюють це право й

доводять всьому світу свою силу, міць, об'єднуючись у велику родину.

Генетичним кодом для нашої нації є українська мова – це витвір мистецтва та культури, в якому втілюється історія та національна свідомість. Українська вражає своєю мелодійністю та вишуканістю. Художня літературна скарбниця переповнена низкою видатних творів, в яких описано непростий шлях становлення нашої нації. Вірні сини і доньки України: Леся Українка, Л. Костенко, Д. Павличко, І. Франко, В. Стус, В. Симоненко, В. Сосюра, І. Драч, Б. Олійник, Олесь Гончар, П. Загребельний з великою любов'ю майстерно оспівували свій народ у різноманітних за жанром творах, де висвітлювались різні періоди становлення нашої держави, розвиток нації та інші історичні події. Але найбільше вражає літературна спадщина великого майстра свого слова, відомого на весь світ Кобзаря, який завжди переймався долею України і своїх побратимів. Воля і незалежність, яку виборювали українці упродовж багатьох століть, це основні орієнтири, які, мов червоною стрічкою, проходять через всю творчість Тараса Григоровича Шевченка:

Розкуйтеся, братайтеся,
У чужому краю
Не шукайте, не питаєте
Того, що немає
І на небі, а не тільки
На чужому полі.
В своїй хаті своя й правда,
І сила, і воля.
Нема на світі України,
Немає другого Дніпра,
А ви претесе на чужину
Шукати доброго добра,
Добра святого. Волі! волі!
Братерства братнього! Найшли,
Несли, несли з чужого поля
І в Україну принесли
Великих слов велику силу,
Та й більш нічого [1].

Отже, історія завжди повторюється, здавалось би, так просто буде далі жити, коли закінчувалась певна битва, яка увінчалася перемогою українців, але доля вирішувала інакше, і постійно готувала нові випробування, ніби намагалася підкорити національний дух українців. Але з вуст митців слова завжди звучали заклики до боротьби, передбачення та пророцтва долі народу, якщо він не буде виборювати свою свободу. Якби ми дослухалися до цього, вивчали творчість наших предків, то можливо б змогли передбачити низку історичних подій, на які могли б вплинути або змінити їх хід вчасно. В українців ніколи не з'являлася думка або передбачення того, що «братський» російський народ, з яким пліч-о-пліч виборювали перемогу над фашистською навалою, може нещадно вбивати нас, громити наше майно, міста, села, лікарні, знущатися з дітей та жінок, грабувати... Біда прийшла до кожної української родини.

У всякого своя доля
І свій шлях широкий,
Той мурує, той руйнує,
Той неситим оком
За край світа зазирає,
Чи нема країни,
Щоб загарбать і з собою
Взять у домовину [1].

Велика кількість таких пророцтв прозвучало у Тараса Григоровича в низці його творів: «Думи мої, думи», «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні моє дружнєє посланіє», «Заповіт», «У нашім раї на землі», «Сон», «Як не любити», «Катерина», «І досі сниться...», «Гайдамаки», «Зоре моя вечірняя» та інші.

Творчість митця пронизана великою кількістю передбачень і пророцтв майбутньої долі українців. У поезіях Т. Г. Шевченка безліч рядків, що символізують боротьбу за свободу та гідність:

Ви любите брата !
суєслови , лицеміри,

Господом прокляті!
Ви любите на братові
Шкуру, а не душу
Та й лупите по закону
Дочці на кожушок... [1].

Спостерігаємо як автор описує «братську любов» до українського народу. Поет завжди закликав до активної боротьби, він вірив у перемогу, бо дух українців прокинеться:

Смійся, лютий враже!
Та не дуже, бо все гине –
Слава не поляже;
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чия правда, чия кривда
І чий ми діти.
Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України! [1].

Не сказати про трагічні події повномасштабної війни, що відбуваються в сучасній Україні, є неможливим, а сучасне покоління часто стало пригадувати та повертатися до вивчення творів Кобзаря, бо майбутнє України вже давно передбачено митцем:

І на оновленій землі
Врага не буде супостата.
А буде син, і будем мати,
І будуть люди на землі! [1].

Тарас Шевченко висловлював свою надію на світле майбутнє для українського народу, бо бажав бачити Україну вільною та свобідною. Його слова потрібно сприймати як заклик до єдності між українцями, спробу підтримати моральний дух народу, продемонструвати міць та силу непоборної нації. Поет був переконаний у тому, що лише разом український народ може подолати будь-які перешкоди та досягти своєї повноцінної самостійності, незалежності та гідності.

Кожне слово митця – це не лише пророчення, але й віддзеркалення національної та духовної спадщини України. Кожен його рядок — це відгук про минуле і натяк на майбутнє, адже країна єдина і має єднатися назавжди, як писав Т. Шевченко у поезії «Кавказ»:

Борітеся – поборете!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!!! [1].

Ці слова не лише просто «вірш на полиці», вони є закликом до боротьби за правду, гідність і свободу, вони відображають переконання Шевченка в тому, що завдяки активній боротьбі та неймовірній відданості ідеям справедливості й свободи, український народ може досягти перемоги.

Найбільш влучних слів, що так прозоро ілюструють сьогоднішня, годі шукати. Словами Тараса шепоче українське серце, його рядки усвідомлюються нами зараз як ніколи:

Кохайтеся, чорнобриві, та не з москалями ...

Поет закликає українців оберігати свою національну ідентичність, не об'єднуватися з росіянами, щоб уникнути втрати самобутності та свободи, зберегти свою національну незалежність і культурну традицію.

Сучасні українці вважають Кобзаря пророком долі нашої країни. Він передбачав проблеми українського суспільства і застерігав про можливі наслідки, ставши національним голосом багатьох українців, адже слова його є безцінними та пророчими для всієї України.

1. Бібліотека віршів. Тарас Шевченко – повна збірка віршів Кобзаря. URL : <https://library-poems.com/virshi/taras-shevchenko/>